

Obsah a tiráž	1	Michal Pavlata	19
Programová nabídka	2	Co bylo jinde	
15. jarní jonáší neděle	3	Opravářka porouchaných kotlů	
Blahopřání	3	a bolavých duší	21
SEMAFOT		Báječný potlach s Kidem	22
Program divadla Semafor	3	Nádherný koncert ve sněžném večeru	23
Já nechci víc	4	Zuzana Stivínová	24
Vlasy samou loknu	5	Do Říma přes Rejdiště	24
Big band ničím nenahradíš	5	Pravdivá zpráva o Jednom světě ...	25
Co nám došlo		Co poslouchá a co pouští J. Černý .	26
Dobré ráno s Dvojkou	6	Knižní nabídka	
Vzpomínka na Janu Novákovou	9	Další krásné čtení	27
Vzkaz pro Kristýnu	9	Výstavy	28
Co bylo		Doporučujeme	
Bijáky Petra Vítka	10	Rost'a Čapek opět zve	29
Neobyčejné české šlechtičny	12	Na závěr dubna	
Magické Bohnice v únoru	14	Mezinárodní den jazzu	29
Jarní sraz		Metronom udá takt	30
Pár poznámek ke srazu i mimo něj .	15	Naše tipy	
Panu učiteli s láskou	16	Tři alba hodná vaší pozornosti	31
Jonáš – jaro 2016	18		

Informační zpravodaj členů a příznivců Jonáš-klubu Praha

Adresa: Jonáš-klub, Poštovní př. č. 79, 111 21 Praha 1

Číslo účtu: 1923496379/0800, Česká spořitelna, a. s. Praha 1

Redakční okruh:

Ivan Kott, Bohuslav Šír, Dana Tuzarová, Jan Vokáč

Grafická úprava: Radek Horák

Obálka: Bohuslav Šír

Tisk: Atelier Avart

Uzávěrka čísla: 4. dubna 2016

Číslo opět neprošlo žádnou jazykovou úpravou
(aby bylo včas u vás) – děkujeme za pochopení.

NEPRODEJNÉ

Registrační číslo MK ČR E 13341

Telefonické spojení: jednatelka Eva Staňková – 274 862 678 po celý den,
mobil 723 541 043, Pavel Hrubý – 728 949 420,

e-mail jonasklub@seznam.cz

Na přední straně obálky vokální trio Přelet MŠ na jarním klubovém srazu.

Foto Dušan Dostál.

Středa 13. dubna 2016**19,00 Faustův dům**

Ten, kdo si ve 3. čísle tohoto ročníku klubového zpravodaje přečetl referát o knize Baronka v opeře, jistě nepochybuje o tom, že shromáždit takové množství dokumentace o životě operní pěvkyně Jarmily Novotné byla neobyčejně náročná práce. Právě toto bude tématem besedy s autorem knihy **Pavlem Kosatíkem**, s nímž si bude povídat **Barbora Dušková**, tisková mluvčí festivalu Jarmily Novotné.

Středa 27. dubna 2016**19,00 Faustův dům**

Hostem večera bude **Renáta Fučíková**, původně výtvarnice a ilustrátorka, která se postupem času začala věnovat i tvorbě autorských knih. Nositelka mnoha cen včetně několika Zlatých stuh nebo první ceny na Bienále ilustrací v Teheránu z roku 1997 byla na frankfurtském knižním veletrhu v roce 2011 nominovaná na prestižní Astrid Lindgren Memorial Award. Seznam vybraných knížek by nebyl úplný, proto se raději podívejte na webové stránky: www.renatafucikova.cz/bibliografie.

Renáta Fučíková sama o své tvorbě říká: „Na počátku jsem se snažila ilustracemi sloužit. Vykládat a osvětlovat text, neboť už název ‚ilustrace‘ znamená vnášení světla. Vykreslovala jsem atmosféru a detaily příběhů. Později – a tak pracuji dodnes – jsem ilustraci povýšila na klíčový prvek knihy. Knihu stavím jako celek, jako konstrukci domu: jaký bude rytmus a počet kapitol, kam umístím komiksové prvky nebo vysvětlující doplňky. . . “

Jako doplněk k této pozvánce slova geologa Václava Cílka: „Cením si jí zejména jako profesionálky, která, když má namalovat tiskárnu v Plzni, tak si nejdřív najde, kde ta tiskárna stála, a podle toho koncipuje výhled z okna. Myslím, že je trochu mylně zaškatulkovaná jako pohádkářka, protože ve skutečnosti velice pěkně umí udělat i historické a archeologické rekonstrukce.“

A na závěr ještě poznámka, že se Renáta Fučíková rovněž věnuje známkové tvorbě. K účasti na zajímavém večeru zve **Robert Tamchyna**.

Středa 11. května 2016**19,00 Faustův dům**

Na tento večer pozval **Ivan Jablonský** paní **MUDr. Petru Česelskou**, která navštívila četná místa několika kontinentů. Pro nás si připravila výběr fotografií z pohádkového království Bhútánu s mladičkým králem, kterého všichni Bhútánci skutečně milují. Země se postupně otevírá turistice, ale z obav o zachování přírodních krás je turistika početně regulována. Uvidíte obrázky z několika městeček, vesnic a klášterů, stejně jako z treku a kouzelné vysokohorské přírody.

Srdečné blahopřání posíláme semaforské herečce

KAROLINĚ GUDASOVÉ

k získání ceny Thálie 2015.

15. JARNÍ JONÁŠÍ NEDĚLE

10. DUBNA 2016 V PROKOPSKÉM ÚDOLÍ

Vážení a milí, dovoluji si jen připomenout, že se blíží jarní prokopská vycházka. A aby se to dobře pamatovalo, shrnul jsem to do jednoduché věty. Je to **desátého v deset hodin a nebude to delší, než deset kilometrů**. A ještě kde? Stanice metra **B** Stodůlky a sejdem se u východu z metra, kam vystoupíme ze zadní části soupravy. Ostatní jsem popsal v minulém čísle.

Těší se a zve

Pavel Hrubý

BLAHOPŘÁNÍ

Blahopřejeme paní PhDr. Haně Kasalové, paní Jiřině Ondráčkové, paní Janě Šloufové, paní Mgr. Irině Zlochové, panu RNDr. Petru Holickému CSc., panu Karlu Slámovi a samozřejmě nejvíc našemu předsedovi panu Ing. Bohuslavu Šírovi k jejich významným životním výročím, které oslaví letos v dubnu. Hodně zdraví, štěstí a okamžiků, kdy máte jistotu, že je život krásný!

SEMAFOR

PROGRAM 57. SEZÓNY DIVADLA SEMAFOR

www.semafor.cz

www.semafor.wdr.cz

Duben

2.	Mizina číhá – derniéra	od 16,00
4. 5. 18. 19.	Všechnopárty	
6.	Nejveselejší tragedie v Česku	
7.	Kytice	
9.	Čochtanův divotvorný hrnec	od 16,00
11.	Kdyby tisíc klarinetů	
12. 21.	Osvobozené divadlo Semafor	
13.	Hodiny jdou pozpátku	
14.	Bohemia Big Band Bohuslava Volfa	
15.	Prsten pana Nibelunga	
16.	Balada z hadrů – hraje D. S. Martiny Výhodové	
17.	Návštěvní den u Miloslava Šimka	
20.	Čochtanův divotvorný hrnec	
22.	Slečinky a lupiči – derniéra	
24.	Domácí štěstí	od 16,00
26.	Co na světě mám rád	

28.	Zlomené srdce lady Pamelý – premiéra	
29.	Zlomené srdce lady Pamelý	
30.	Kytice	od 16,00

Květen

2. 3. 9. 10. 30. 31.	Všechnopárty	
4. 16.	Kdyby tisíc klarinetů	
5.	Zlomené srdce lady Pamelý	
6.	Čochtanův divotvorný hrnec	
8.	Harmcore Jazz Band	
11.	A dnes hrajeme jazz – Trio Wilkins-Uhlíř-Helešic	
12.	Semafor má zelenou – Jiří Suchý & Jitka Molavcová	
13.	Mam'zelle Nitouche	
14.	Co na světě mám rád	
19.	Koncert o čtyřech kapitolách	
20.	Zlomené srdce lady Pamelý	
24.	Kytice	
25.	Čochtanův divotvorný hrnec	
27.	Rytíři z Blaníku a krasavice Lída	
28.	Čochtanův divotvorný hrnec	od 16,00

Zájezd

21.	Kdyby tisíc klarinetů	Boleradice
-----	-----------------------	------------

Začátky představení v 19 hodin, pokud není psáno jinak. Vstupenky se prodávají v divadelním obchodě Klokočí od pondělí do pátku od 11 do 19 hodin, v sobotu a neděli 2 hodiny před začátkem představení. Telefon pro rezervaci 233 901 384, e-mail pokladna@semafor.cz nebo vstupenky@semafor.cz. On-line rezervace a nákup na www.vstupenky.semafor.cz.

Já nechci víc

Kdo dá se na mou profesi
Jen tak jí neunikne
Pozná že život má jak líc
Tak rub
A to člověka vyděsí
Po čase si však zvykne
Neví ale zda přiletí slavík
Či sup

Já nechci víc
Než jedny šaty ročně
A k tomu mít
Obstojný bydlení

Můžu však žít
 I na severní točně
 A přesto budu
 Šťastný stvoření

Gáži mám sice ubohou
 Leč denně teplou stravu
 Teplý ponožky na nohou
 A plánů plnou hlavu

A přijdu si i na stovku
 Když mám tu známý hochy
 Co sem tam ňákou bankovku
 Mí šoupnou do punčochy

Já šlapu tady noc co noc
 Jak povinnost si žádá
 Ulice má nade mnou moc
 A já...
 já ji mám ráda

Píseň Jiřího Suchého z připravované hry Zlomené srdce Lady Pamelý

VLASY SAMOU LOKNU...

Kabinet Semafor neboli Debatní cyklus s výjimečnými hosty je pod výše uvedeným názvem připraven v divadle Archa na sobotu 16. dubna od 18 hodin. Těmi výjimečnými hosty budou samozřejmě Jiří Suchý a Jitka Molavcová.

Vstup na tento unikátní podvečer je zdarma.

– tt

BIG BAND NIČÍM NENAHRADÍŠ

ZVLÁŠTĚ NE BOHEMIA BIG BAND!

Sloganem kontrabasisty Víta Fialy vás chci upozornit a pozvat na koncert nachystaný do Semaforu na čtvrtek 14. dubna 2016. Bohemia Big Band pod taktovkou Bohuslava Volfa zde hrál již několikrát a vždy to byl vynikající zážitek. Stoprocentně tomu tak bude i tentokrát, zvláště když se u pěveckého mikrofону vystřídají takové hvězdy, jakými jsou Lucie Černíková, Lee Andrew Davison a Jiří Suchý. Nenechte si tuto skvělou hudební podívanou ujít!

Ivan Kott

DOBŘÉ RÁNO S DVOJKOU

Nedělní Dobré ráno na Dvojce 13. 3. 2016 poslouchali se zájmem členové klubu i jejich okolí. Pan Pavel Vach z Kroměříže, který pomohl svými informacemi najít cestu ke ztracenému filmu o klubovém zájezdu do Vlčnova, se znovu ozval na klubový mail, když slyšel v rozhlase Roberta Tamchynu a napsal nám:

Vážená redakce,

když jsem dnes v nedělním ránu slyšel o začátcích Jonáš-klubu, tak chci také něčím přispět. Byl jsem vždy příznivcem Semaforu, ale o nějakém klubu jsem neměl ponětí. V roce 1966 jsem byl na jednoletém vojenském nástupu v Horních Počernicích a to se svým bratrancem, který již byl v nějakém bližším spojení se Semaforem. Tehdy to mělo velkou výhodu, že jsme byli u Prahy a v neděli ve vycházkové uniformě jsme šli do Prahy na oběd, pak na fotbal a pak do divadla. Dost často to byl právě Semafor. Výhoda byla právě v tom, že se vše dalo absolvovat bez převlékání v jedné uniformě. A protože můj bratranec Ing. Jaroslav Šerý dostal pozvánku na březnové setkání Semaforu v Lucerně, tak mne vzal sebou. U vstupu nás vítal pan Suchý s černým kocourem v náručí. Moc si toho již nepamatuji, ale vím, že se na scéně potom objevili pánové Werich, Horníček, Šlitr a Suchý. Tehdy byl velký šlágr, že náš strýc Mao přeplaval Jang ce. Tak jsem se stal také členem Jonáše a prožil jsem mnoho změn pod komunistickou vůlí. A protože jsme měli v Praze stavby a tím také zařízení staveniště, tak pod heslem kdo nekrade, okrádá rodinu, jsme jezdili na jarní a podzimní srazy služebníkem autem za kontrolou hlídání majetku a spali jsme zdarma na stavbě. Na posledním setkání jsme byli v listopadu 1989. Teď už, jako důchodci nemáme takové možnosti.

Moc vás všechny zdraví

Pavel Vach, Kroměříž

Když jsme v minulém čísle otiskli inzerát MVDr. Josefa Boušky z Hustopečí, jiného našeho (už bývalého) člena, který shání LP Toulaví zpěváci, tak se v průvodní korespondenci rovněž zmiňoval o srazu v Lucerně, od něhož právě uplynulo 50 let. I on se setkal s kocourem u vchodu a dokonce mu jej jako studentu-veterináři potom dali na nezbytnou dobu na starost. Kocour, na něhož se nezapomíná!

Vážení přátelé,

děkuji Vám za milé přání s obrázkem k mým narozeninám. Za léta, která jsem měl možnost strávit ve společenství lidí, jejichž šálkem čaje jest vše, co souvisí s divadlem Semafor, Osvozeným divadlem, s lidmi, v jejichž přítomnosti jsem mohl čerpat povzbuzení na každoročních srazech v dobách nesvobody, mohu poděkovat jenom panu Václavu Blažkovi z Plzně, který se za mne zaručil kdysi dávno, při mém vstupu do Klubu spřízněných duší při divadle Semafor. Bohužel,

kamarád pan Blažek už není mezi námi, jemu vděčím za všechny ty krásné zážitky s Vámi, s lidmi naladěnými na stejnou strunu se mnou. . .

Děkuji Vám a přeji všem jen to dobré do těžké doby, která nás asi zřejmě ještě čeká.

S pozdravem

Karel Utler, Plzeň

Milí Jonášové,

velmi mě potěšila Vaše gratulace k mým osmým kulatinám, která byla dokonce i s ilustrací! I rodina ví o mé závislosti na Semaforu a stvořila mi dort s věrným provedením titulní stránky programu a CD ke hře, kterou „spáchal“ k mým osmdesátinám pan JS.

A tak se teď budu snažit držet pokud možno motta „Hodiny jdou pozpátku“, abych se ještě mohla zúčastnit dalších klubových setkání a nejednoho semafor-ského.

Srdečně všechny zdraví z Hradce

Helena Vostrovská

Milí v Jonáš-klubu,

gratulace k šedesátinám mně udělala velkou radost a ten krásný obrázek! Moc milé. Oceňuji, že na nás nezapomínáte.

Danka Šedivá

Milí Jonášové,

mnohokrát děkuji za blahopřání k mým narozeninám. Nejsem členem tak dlouho, jako většina z vás, protože jsem o klubu nevěděl. Do klubu nás přivedla Hanka Tillová a jsem moc rád. Od té doby jsem od vás dostal již několik krásných přáníček, prožil mnoho pěkných setkání a mnoho výletů. Rád vzpomínám na výlet do Kladrub, na týden v Olešnici v Orlických horách i na mnoho dalších. Poslední výlet po okolí Dolních Břežan se také velmi vydařil. Těším se, milí Jonášové, na další programy. Děkuji.

Vladimír Povýšil

Díky za milé přání k narozeninám.

Díky všem, kteří se starají o to, že Jonáš je významnou součástí mého života.

Věra Opavská

Děkuji za blahopřání k narozeninám a pěkný grafický list.

Jar. Piskáčková

Pochvalný e-mail přišel od Věry Novákové z Pardubic, která po návštěvě klubového večera s Ivo Kahánkem (po cestě Pardubice-Praha a zpět) a přečtení zpravodaje napsala:

To jsem si početla! Děkuji. Jsem fanda Ivo Kahánka, kterého jsem si znovu ve zpravodaji podrobně připomněla. Pan Ivo Kahánek koncertoval 3. 3. 2016 v Pardubicích. Jeho provedení klavírního Koncertu b-moll Petra Iljiče Čajkovského v doprovodu PKF – Prague Philharmonia bylo obecenstvem přijato s obrovským nadšením, o velkém úspěchu koncertu se psalo mimo jiné i na www.pardubickykraj.cz. Byla jsem pana Ivo Kahánka navštívit před koncertem v šatně s pardubickým perníkem ve formě velikonočního beránka s odvoláním na naše seznámení ve Faustově domě! Velmi srdečně se mnou zavzpomínal, jaká jsme byla „moc milá společnost“ a na perník řekl: „Ten si vezmu rád, to se hodí!“ Celá nadšená jsem radostně vytančila ze šatny sólistů do koncertního sálu, kde famózně provedl těžký part b-moll koncertu. Tak jsem vám sdělila můj blažený zážitek s tímto skvělým umělcem. Díky vám jsem tak bohatá na sváteční chvíle! Díky za vaši ochotu pro nás tvořit!

Na shledanou se těší

Věra Nováková, Pardubice

A paní Nováková ještě jednou:

Sraz byl slavnostní, program měl spád, všechna vystoupení měla svou vůni a úroveň. Gratulanti p. Černému nás emočně (zpěvem i zjevem) vrátili do minulého století, kdy díky Jonáš-klubu byl život radostný (v té totalitě!).

Byl to dobrý nápad začít sraz hymnou a vybrat písničku KAMARÁDI, kterou jsme všichni zazpívali. Já jsem zrovna zpívat nemohla, tak jsem si alespoň broukala. Měli jsme hymnu nacvičenou s Jiřím Macháčkem, ale to byla samozřejmě úplně jiná písnička.

S pozdravem

Olina Heyerová

Milí Jonášové,

děkuji za milou vzpomínku na staříckého hvězdáře a originální přání s barevnými rybičkami, které jsou z mého životního jubilea evidentně rozjásané, čímž se liší od těch Ryb na obloze, které mi připadají poněkud leklé; na jižní polokouli dokonce plavou bříšky vzhůru.

Ještě douška: Když jsem si teď přečetl sžíravou kritiku Jiřího Suchého, Dr. h. c. z pera toho varietního umělce z Prahy, rád bych připomněl jedno čínské

přísloví (a Čína je teď u nás přece in): „Pomluva nemůže ublížit spravedlivému; tak jako když voda opadne, zůstává kámen takový, jaký byl.“

Srdečně zdravím

Jiří Grygar

Děkujeme moc za to pěkné vyjádření!

VZPOMÍNKA NA JANU NOVÁKOVOU

Radost z velikonočních přání, zaslanych na adresu klubu, mi kalí smutná zpráva – dne 24. 3. 2016 zemřela po těžké nemoci dlouholetá členka našeho klubu paní Ing. Jana Nováková z Prahy, velká milovnice umění, se kterou jsme se potkávali na mnoha divadelních představeních či koncertech. Úplně nejvíc obdivovala divadlo Semafor, žádná fronta na vstupenky, která se táhla pasáží Alfa, se bez ní neobešla. Za dob svých studií to pak „dotáhla“ až na semaforskou uvaděčku. Studovaly jsme stejnou školu. Když jsem pak rok po její promoci promovala i já, půjčila mi na ní nezištně svoje krásné černé plisované šaty. Byla velmi aktivní členkou klubu v době tajemničení Evy Gutové, kdy nechyběla při žádném prodeji lístků členům na klubová divadelní představení. Její velmi aktivní členství se změnilo v pasivní narozením syna Jakuba, z jehož svatby se nedávno těšila. Byl to právě on, kdo mi zavolal, že Jana svůj boj s těžkou nemocí nevyhrála. Naposledy jsme se potkaly loni v létě v kostele v Salvátorské na koncertu, pořádaném Koncertním klubem, kde jsme se normálně potkávaly pravidelně. Měla tolik plánů, jak si užije roky důchodu. Nebylo jí ale dopřáno své plány naplnit a přitom – v září by jí bylo teprve 65 let. Nemohu uvěřit, že už mi nikdy nezavolá „Pojď se mnou do divadla“.

Dana Tuzarová

VZKAZ PRO KRISTÝNU

Minulé číslo Jonáše přineslo vzpomínku na naši dnes už bývalou členku a kamarádku Kristýnu Daniškovou. Připojuji se ke vzpomínce, protože to byla ona, která mě přivedla po více než 20 letech znovu do klubu, za což ji dodnes děkuji. Bylo to na jakési vycházce (nikoli jonáší), kde mne jako zcela čerstvou důchodkyni ona jako první poznala a s energií sobě vlastní seznámila s nynějším útočištěm Jonáše u Fausta a pozvala na první středu.

Dnes bohužel vzpomínám na poslední den, kdy jsem se s ní viděla. Bylo to na ranně jarní vycházce do Brd, kdy jsme už došli do Mníšku a většina účastníků se vrátila do Prahy autobusem. Nás asi pět včetně Kristýny se rozhodlo, že pojedeme později vlakem. Kristýna, která v té době držela jakousi složitou dietu, jež spočívala v tom, že se nesměly kombinovat určité složky potravy – jako třeba

bílkoviny se sacharidy (což je asi blbost, ale víte, co tím myslím), okamžitě zavelela, že se jde do cukrárny. Dala si dva zákusky, s chutí je spořádala a prohlásila, že vůbec nebyly dobré. Zakoupila proto třetí a ten už jí chutnal.

Cestou ve vlaku pak opět nějak došla řeč na jídlo a já, nevím už proč, jsem jí vyprávěla o svých zeleninových salátech. Byla z toho nadšená, všechno si horlivě zapisovala a stále opakovala, že jsem jí zachránila život. Vydrželo nám to na celou cestu.

Doma mě pak neodbytně pronásledovala myšlenka, že u posledního salátu, jehož složení si Kristýna zapsala a jenž jsem z nedostatku fantazie nazvala jarní, jsem na cosi zapomněla. Až po delší chvíli mi to došlo: ředkvičky! Ty jsem jí zapomněla nadiktovat!

Už nikdy jsem jí to nestačila sdělit. A život jsem jí také nezachránila. Ale Kristýno, jestli tam někde nahore na nás shlížíš, jako že určitě ano, dodatečně vzkazují: do toho jarního salátu bezpodmínečně patří i ředkvičky. Bez nich to rozhodně není ono!

Jiřina Ondráčková

P. S.:

Dík za skvělý sraz, úplně všichni byli báječní.

CO BYLO

BIJÁKY PETRA VÍTKA

Svět filmu se nám v Jonáš-klubu před středou 2. března 2016 naposledy otevřel v listopadu 2014, kdy mezi nás přišla paní Eva Zaoralová. Předtím se o filmu mluvilo v dubnu 2008, kdy nám předseda klubu představil producentku společnosti Film&sociologie paní Jarmilu Polákovou. Právě ta nás znovu přivedla do světa filmu pozváním pana Petra Vítka. Petr Vítek si na úvod pro nás připravil promítnutí série fotografií z otevření kina Aero v roce 1998, na nichž teče alkohol a občas účastníkům chybí šaty. Jeho obavy z vhodnosti obrázků smetl hlas z hlediště „Však je nám většinou 18+“, což vzbudilo samozřejmě všeobecné veselí. Petr Vítek stál u nastavení zvláštního fungování žižkovské hospody U vystřeleného oka (blíže www.uvoka.cz). V roce 1997 se přihlásil s Pavlem Rajčanem do výběrového řízení na další využití žižkovského kina Aero, které svým projektem vyhráli a koncem prosince 1997 dostali od kina klíče. Kino Aero bylo postaveno ve dvorním traktu obytného domu jako samostatně stojící funkcionalistická budova architektem Jindřichem Freiwaldem v letech 1930–33. Kino bylo otevřeno 10. listopadu 1933 filmem Madla z cihelny. Navštívili ho i Lída Baarová a Hugo Haas. Kino mělo 650 míst. V roce 1945 bylo znárodněno. V roce 1958 byla zahájena rekonstrukce kina na širokoúhlé se současnou elevací hlediště a snížením počtu míst na 360. Po 40 letech, kdy do prostor kina vstoupila jako nájemce Společnost pro podporu a rozvoj kina AERO (zkráceně Pro-AERO), se změnila

podoba pódia, předsáli a baru. Finanční prostředky, potřebné na úpravy před znovuotevřením, poskytl Václav Strasser, známý jako český bublinář. Technickou rekonstrukcí prošlo kino v roce 2001 za podpory majitele prostoru – městské části Praha 3. Tehdy bylo instalováno nové projekční zařízení, zaveden moderní tlumočnický (titulkovací) systém.

Provozovatelé nastolili otevřením prostor 6. 2. 1998 zcela nový režim fungování kina. Heslem „Kino, ve kterém se budete vznášet“ se jednoznačně přihlásili k názvu kina, s pojmy z letectví se můžete setkat v kině na různých místech. Nové ale bylo kino jako místo setkávání, a to nejen v baru, ale především i na filmových přehlídkách art-filmů, koncertech, výstavách, divadelních představeních, zvláštních programech pro matky s dětmi, dopoledních představeních pro seniory (zrovna tuhle aktivitu dobře zná mnohý z nás!). Prostě to byl naprostý protiklad odosobněných multiplexů. Úspěchu provozování napomohl i hlad po artových filmech. S dramaturgií jim pomohl Jiří Králík, známý z Letní filmové školy, s kontakty Peter Dubecký, ředitel Slovenského filmového ústavu. Náš Filmový archiv totiž filmy moc půjčovat nechtěl, což pro Slováky nebyl problém. Tak se mohly začít promítat filmové retrospektivy autorů, o které byl velký zájem. Důležitý byl kontakt s cizinou kvůli nákupním právním z archivů, půjčování. Aero bylo první, které se zapojilo v roce 2005 do přenosů z Metropolitní opery. Diváci tehdy přišli oblečení svátečně, tak se musely honem dobudovat šatní prostory. První přenosy byly přes vyšší cenu vstupného okamžitě vyprodány. Po dvou letech do projektu vstoupila další kina i v jiných městech, Aerofilms na tyto přenosy ze světových scén drží licenci.

Moderní historie Aera nás poučuje naprosto detailně o technické stránce vývoje bijáku. Muselo být úžasné být při všech těch změnách. Promítání přes klasické promítačky, které sice šlo snadno opravit, ale problém byl s kopiemi filmů, řeší DIGITALIZACE. V Aeru mohou promítat z čehokoliv (z 16, 35...). Velký digitální projektor v kabině, kde hučí ventilátor, sice umožňuje promítat více premiérových filmů, ale když se rozbije, tak ho žádný řemeslník nespraví a musí se vracet vstupné. Vývojově nutný stupeň digitalizace kin narážel obecně na nedostatek informací. Nově založená společnost Pro-Digi s předsedou Vítkem nabídla provozovatelům kin poradenství v této oblasti. I díky této aktivitě byl Petr Vítek v roce 2012 zvolen do čela Státního fondu ČR pro podporu a rozvoj české kinematografie. Povídání o technických parametrech rozlišení (HD, 2K) už bylo pro moje ucho dost náročné. Skutečností ale zůstává, že multiplexy se zapojily do procesu digitalizace asi v roce 2008, kdy Státní fond kinematografie a Ministerstvo kultury uvolnily potřebné finanční prostředky k zajištění těchto prací. Dnes digitalizační práce nabízí asi 9 firem, z 500 českých a moravských kin je digitalizována asi polovina. Digitalizační vlna trvala asi 2,5 roku, cena pro jedno kino činila asi 2,5 mil. Kč. Bez toho by ale kina skončila svou činnost úplně, protože filmové kopie se už jinak než v digitální podobě nedělají. Takto se do kin mohou dostat i dokumenty, pro které by výroba kopií byla neúnosně drahá. Navíc digitální projektory mohou využívat v menších kulturních domech třeba na přednáškovou činnost, prostě mají širší možnosti využití. Samozřejmě na to navazuje problematika digitalizace filmů, ale to je už další široké téma.

V kinematografickém životopise Petra Vítka je třeba dále připomenout, že v roce 2004 Pro-AERO koupila firmu Union Film, s. r. o., provozující kino Světovozor a zahájila jeho rekonstrukci a provoz. My už známe nejen dvousálové kino, ale prodejnu Terryho ponožek – obchodu s filmovými plakáty, DVD a dalším filmovým artiklem. V roce 2006 došlo k založení distribuční společnosti Aerofilms. V roce 2009 se do systému fungování art-kina zapojuje se souhlasem městské části Praha 7 i Bio Oko s 3D technologií.

Osobní život zanesl Petra Vítka najednou do Hradce Králové, kde ale samozřejmě bijáky neopustil, stal se ředitelem art kina Bio Central. Toto poslední kamenné kino v Hradci Králové fungující již od roku 1929 za dobu své existence vystřídalalo několik názvů a provozovatelů, než mu Aerofilms zase vrátil životaschopnost při složitém insolvenčním řízení.

Lidé posedlí bijákem, kterým se daří tuto oblast neustále posunovat, se při hledání dalších možností rozhlíží po světě. A najednou je tu třeba projekt SECRET CINEMA, kdy je divák informován po sociálních sítích – neví kam a na co jde, hádá podle indicií, podle hudby, prostorů, někde i herci navozují atmosféru. Končí to běžně bouřlivě, večírky, alkoholem. Jiné projekce probíhají třeba ve Waltrovce před zbouráním, jiné v garážích Národního muzea – ale to už se asi naší generace bezprostředně netýká. Jiným chvályhodným projektem je AERO škola, kdy se na základě akreditace učitelů filmové vědy rozšiřují kurzy o filmovém umění. Obecně je totiž povědomí nastupující generace o filmovém umění nízké. Teprve po nich vyškolil své lektory i Národní filmový archiv.

Dozvěděli jsme se toho hodně zajímavého o filmu zase ze zcela jiné pozice a téma se zdálo nevyčerpatelné. Nakazila jsem se entuziasmem, který byl z toho všeho konání cítit, a zase si uvědomila, jak v naší generaci trochu závidíváme mladším „ty možnosti, co my jsme asi neměli“. Přitom jim je tolik přejeme a radujeme se, když se jim daří tak jako panu Petru Vítkovi. Díky za to.

Dana Tuzarová

P. S.:

Když jsem se radila s internetem o slově BIJÁK, ukázalo se mi, že slovo BIJÁK znamenalo kdysi středověkou údernou zbraň, konstrukcí velmi podobnou řemdihu, kde místo velké koule s ostny na řetězu byl zavěšen jiný předmět – například kovový hranol, kroužky, malé kovové kuličky. To bylo pro mne docela překvapivé zjištění podobné novému významu pražského slova LÍTAČKA (za nás vojenská patrola a dnes? – však se to k vám taky doneslo).

NEOBYČEJNÉ ČESKÉ ŠLECHTIČNY

Po roce přijala pozvání do Jonáš-klubu paní Hana Hejdová a 16. 3. 2016 pro nás připravila přednášku o výjimečných českých šlechticích v historickém vývoji českých zemí. Byly to ženy moudré, které si věděly s životem rady a obdařily své partnery většinou mnoha potomky.

První jmenovanou byla ve 13. století **Zdislava z Lemberka**. Podle knihy Aleny Vrbové V erbů lvice (1982) o osudu Zdislavy vznikl v roce 1994 stejnojmenný film s Milenou Steinmasslovou. Za své skutky byla Zdislava v roce 1907 blahořečena a v roce 1995 svatořečena jako třetí žena v českých dějinách po sv. Anežce a sv. Ludmile.

Druhou jmenovanou byla v 15. století **Perchta z Rožmberka**, známá jako Bílá paní, nešťastně provdána do Mikulova, užila si dost příkoří se svým prvním manželem Janem z Lichtenštejna. Zajímavostí jsou dochované dopisy, které psala rodině do Rožmberka.

Johanka z Rožmitálu, sestra diplomata Lva z Rožmitálu, byla vrstevnicí paní Perchty, ale její život jako druhé ženy krále Jiřího z Poděbrad se ubíral zcela jiným směrem. Vychovávala šest dětí z Jiřího prvního svazku s Kunhutou ze Šternberka a čtyři vlastní děti. Byla Jiřímu oporou, cestovala s ním a zúčastňovala se politických jednání.

Polyxena z Pernštejna žila v 16. století, jejím prvním manželem byl o 32 let starší Vilém z Rožmberka, jemuž byla čtvrtou ženou. Po jeho smrti se provdala za Zdeňka Vojtěcha Popela z Lobkovic, s nímž měla syna Václava Eusebia. Rod její matky pocházel ze Španělska, proto je nejčastěji spojována s pražským jezulátkem.

Hraběnka **Apolonie Rozálie Šporková** pochází z rodu Vratislavů z Mitrovic (1666–1747). Jejím švagrem byl hrabě Špork, který nechal postavit jedinečnou barokní památku Kuks. Jejím manželem však byl jeho bratr, s nímž zažívala velmi kruté časy do té míry, že požádala o rozvod a manželství bylo rozvedeno.

Tragičtější osud měla **Paulína ze Schwarzenbergu** (1774–1810), krásná nadaná malířka. Vynikala na tu dobu až skandálně citlivou péčí o své děti, které kojila a vychovávala, neodkládala je chůvám a kojným. Zemřela při požáru na napoleonském plese v Paříži. Její dcera Eleonora byla provdána za Alfréda Windischgrätze, a jak jsme se učili ve škole – byla zabita nešťastnou náhodou v červnu 1848 v Praze.

Velmi úspěšný život vedla v 19. století **Eleonora Kounicová** (1809–1898). Žila ve velmi harmonickém manželství, obdařena deseti dětmi. Její poslední syn Václav Kounic měl za ženu zpěvačku Josefínu Čermákovou (švagrová a múza Ant. Dvořáka). Hraběnka Eleonora po smrti svého muže nepřestala vést čilý společenský život, podporovala mnohé umělce, např. i Zdenku Havlíčkovou. Božena Němcová jí věnovala svou Babičku.

Již moderním způsobem života žila **Berta Suttnerová-Kinská**. Ač ze šlechtického rodu, dokázala se sama uživit. Byla sekretářkou Alfreda Nobela v Paříži, později pracovala v rodině Suttnerů. Dokázala si prosadit svou lásku k muži o 7 let mladšímu, odešla s ním do válkou postižené Gruzie. Svůj protiválečný postoj promítla do své knihy ODZBROJTE (1889), kterou přeložil do češtiny Vojtěch Náprstek. Absolvovala přednáškové turné po USA, setkala se s americkým prezidentem. Zemřela těsně před vypuknutím 1. světové války. Nobel na její popud v roce 1901 věnoval peníze ze svých vynálezů švédské nadaci (Nobelova cena). Ona sama byla oceněna Nobelovou cenou míru v roce 1905 jako první žena na světě.

O životě hraběnky **Nory Kinské** pojednává kniha *Žila jsem příliš krátce*, kterou na základě jejích deníků napsala Monika Czernin. Osud všech čtyř sourozenců ovlivnila 1. světová válka, tři bratři se stali vojáky, jejich sestra Nora válečnou zdravotní sestrou v Rusku.

Životopis české šlechtičny **Sidonie Nádherné** z Vrchotových Janovic je obecně známý. Krásná Sidonie proslula svými společenskými styky s básníkem Rilkem, novinářem Krausem i malířem Švabinským. Spravovala rodinný majetek s veškerou péčí, ale dějinný vývoj ji nakonec po všech peripetiích dovedl do Anglie, kde v roce 1950 zemřela. Pohřbena v zahradě zámku vedle hrobů své rodiny byla až v roce 1999.

Na rozloučenou nás Hana Hejdové seznámila s gejšou **Mitsuko** (1874–1941), Japonkou, která se provdala do rodiny Coudenhove-Kalergi a žila v Poběžovicích. Na základě jejích deníků napsala o jejím osudu Vlasta Čiháková Noshiro knihu *Mitsuko, matka moderní Evropy*.

Dana Tuzarová

Paní Hejdová nám ještě poslala seznam knih, v nichž se lze dočíst další informace o šlechtičnách prezentovaných na její přednášce:

Zdislava z Lemberka	Alena Vrbová – V erbu lvíce
Perchta z Rožmberka	Eda Kriseová – Perchta z Rožmberka aneb Bílá paní
Johana z Rožmitálu	Jaroslava Černá – Johana z Rožmitálu
Polyxena z Pernštejna	Zora Beráková – Nekorunovaná královna
Paulína ze Schwarzenberga	Milena Lenderová – Tragický bál
Berta Suttnerová	Brigitte Hamann – Bertha von Suttner – Život pro mír
Nora Kinská	Monika Czernin – <i>Žila jsem příliš krátce</i>
Sidonie Nádherná	Robert Sak a Zdeněk Bezečný – Dáma z rajskeho ostrova
Mitsuco Coudenhove-Kalergi	Vlasta Čiháková Noshiro – Mitsuko

MAGICKÉ BOHNICE V ÚNORU

U Polikliniky Mazurská se nás sešlo 26 Jonášů a 1 pes. Rychlou chůzí jsme se zahřívali a přitom se těšili z kvetoucích sněženek, krokusů a čemeřice na zahrádkách u vilek. Jaro už je tady!?

Z Archeoparku na Farkách je vyhlídka na Vltavu, Podbabu a Suchdol. Z této strany Suchdolu dominují velké mrazírny. Škoda, že pohled k ZOO a ke hradu byl zamlžený. Území na Farkách bylo osídleno již v mladší době kamenné 6000–4000 let př. n. l. V 6.–5. století př. n. l. zde žili předchůdci Keltů. V roce 1966–73 byly na 35 ha prováděny archeologické výzkumy. Dnes je na většině rozlohy bohnické sídliště.

Pokračovali jsme ke třem magickým litopunkturám s kosmogramy, které mají vyrovnávat zemskou a kosmickou energii. O autorech Marko Pogačnikovi a Janu Tajbošovi psala Jarka ve zpravodaji č. 5.

Další pěkná vyhlídka byla za školou Dolákova. Potom jsme dost blátivou cestou klesali k Vltavě. U psího útulku se několik pochodníků oddělilo a šlo na autobus. Většina, už svým tempem, pokračovala po cyklostezce podél Vltavy (asi 6 km). Míjeli jsme přívozy Zámky-Sedlec, Podhoří-Podbaba, několik info tabulí, bývalou Nobelovu dynamitku, na druhém břehu řeky opravovanou čistírnou odpadních vod a šli kolem ZOO až k autobusu.

Šedem vytrvalců zakončilo pěkný výlet posezením v Altánu. Jarka Řezníčková zase nezklamala.

Jitka Roskvcová

JARNÍ SRAZ

PÁR POZNÁMEK KE SRAZU I MIMO NĚJ

Zase máme za sebou skvělý jarní sraz. Po nutných „služebních záležitostech“ a zpěvu veselých písniček s námětem všedního dne i písniček romantických v podání sympatického dámského tria Přelet MS jsme se přenesli do let své mladosti s písničkou Miroslava Palečka „Hele lidi“ a dalšími. Taky bych si přála, až mi bude osmdesát, aby se gratulanti předháněli, kdo mi může zahrát, pane Černý. Takový krásný zasloužený projev spřízněnosti a uznání! A závěrečné semaforské vystoupení je vždycky velmi intenzivní zážitek. Námi všemi pořád stejně uctívaný a obdivovaný Jiří Suchý s Jitkou Molavcovou, nádherné písničky z Čochtana od skvělé Lucie Černíkové, úžasná Olinka Patková a ta trojice tak vynikajících hudebnic a tanečnic (Magda Jedličková, Eliška Hurábová a Veronika Tichá), semaforská kapela – v té klubové atmosféře nezapomenutelný zážitek!

Já bych se ale chtěla víc vyjádřit k tomu, co vnímám souběžně s každým srazem, a co je pro mne (a vím, že i pro jiné), energetickým zdrojem pro další období. Setkání na stejnou vlnu naladěných mezi sebou dobře známých členů. Už z vyplněné jmenovky na saku či šatech je vidět, jak kdo ctí tradice – tak jsme se přece vždycky poznávali, seznamovali. Věra Nováková přiváží nejbližším z Pardubic perníky, povídáme si o Miloši Fučíkovi, který se nemůže ze zdravotního důvodu srazu zúčastnit, ale vzpomíná na nás a pozdravuje a my samozřejmě jeho. Panu Bohumíru Baxovi se vrací svázaný ročník zpravodaje ze začátků klubu, příjemně si chvíli povídáme o historii klubu v souvislosti s jeho nadcházejícím 50. výročím vzniku. On stejně jako manželé Lechnerovi, pokud bude potřeba nějaké vyjádření zakládajících členů do event. dokumentu k zmiňovanému výročí, určitě neodmítnou. Panu Petru Vrbovi odhalili, že Salesiánské divadlo má dosud utajený bezbariérový vstup, tak ho srdečně zdravím, jak vjíždí na vozíku. Vladimír Chudomel mi oznamuje senzační zprávu, že přes mnohé telefonáty se mu povedlo najít ztracený film o Vlčnovu v pozůstalosti Jana Mikulce a domlouváme

se na shromáždění materiálů o Janu Mikulcovi (už se za to předtím přimlouval na klubovém mailu i pan Grygar z FfČ). Pavel Bílý slibuje, že bude kontaktovat svou švagrovou Zdeničku, excelentní fotografku Klubu spřízněných duší, kvůli možné obrazové dokumentaci. Jarda Goldamer slibuje, že probere archiv videí ze srazů. Pobíhám o přestávkách mezi všemi těmi usměvavými tvářemi (a to některé chybí!) a je mi blaze. I to je pro mne sraz!

Doma ještě přemýšlím o častých problémech mimopražských – ubytování v Praze. Na začátku klubu to fungovalo tak, že se mimopražským členům ubytování v Praze na objednávku zajišťovalo. Nevím, jestli by o to v době internetu byl ještě zájem. Ale fungovalo to i jinak. Pražští členové nechávali tu noc či dvě členy, kteří neměli v Praze příbuzné či známé, přespat u sebe. Mluvím z vlastní zkušenosti, celá dlouhá léta u nás spávají Čejkovi, dříve i s rodinou Taibrovou. Ozvěte se prosím, kdo byste mohl takové jednoduché ubytování mimopražskému členovi poskytnout – víte, že se jedná o spřízněné duše, tím se vše zjednoduší. A vy mimopražští, kteří nepřijíždíte z důvodu ubytování, dejte taky vědět. Třeba si zase pomůžeme.

A na závěr nemohu opomenout nedělní ranní vysílání Dobrého rána s Dvojkou, kde Robert Tamchyna mluvil s Jiřím Suchým a s naším místopředsedou Pepou Křenkem o Semaforu a klubu. Mluvili jsme o tom s mnohými již na matiné, bylo to hodně příjemné. A nám, co o nich okolí ví, že jsme posedlí Semaforem a klubem, pak celý den známí volali, posílali SMS a maily o tom, že se o nás mluvílo ráno v radiu. Díky i za tento tak příjemný zážitek.

Dana Tuzarová

PANU UČITELI S LÁSKOU

REPORTÁŽ Z JARNÍHO SETKÁNÍ JONÁŠ-KLUBU

Letošní jaro má „střídavě oblačno“, ale nic to nebrání pravidelnému setkání členů Jonáš-klubu v Salesiánském divadle. Letošní setkání se uskutečnilo 12. března 2016. Úvod setkání byl členskou schůzí, kdy se občanské sdružení povinně měnilo podle nového občanského zákoníku na spolek. Předseda klubu, resp. spolku, vyřešil velmi elegantně hlasování, když se vždy jeden hlasující zdržel. Právní formality proběhly a tradičnímu moderátorovi Milanu Zeibertovi nezbyvalo, než uvést prvního účinkujícího. Tím bylo dívčí trio s názvem Přelet MS. „Přeletky“, tj. Romana Tomášková, druhá Romana Žezulková a Jana Ježková jsou z Blovic u Plzně, kde učí. Před několika léty byly ještě čtveřicí, ale Bobinka Horvátová se již několik let věnuje jen prodeji bot. Pro úplnost stojí za zmínku ještě mladá, ale bohatá historie Romany Tomáškové. Romana začínala jako dítě školou povinné v kapele stejně starých dětí s názvem Toman a lesní panny. Krom toho můžeme Romanu vidět a slyšet například v uskupení Pavlína Jíšové a doprovázela na basovou kytaru i vynikajícího písničkáře Jiřího Smrže. „Přeletky“ mají

za sebou jednu desku a chystají se na druhou. Děvčata jsou velmi dobře vokálně vybavena a mají skvělý trojhlas. Texty si píší samy, ale převládají spíše zhudebněné básně, zejména verše Emanuela Frynty, Jiřího Žáčka či Milana Jablonského. Druhým hudebním účinkujícím v první části večera byl Miroslav Paleček, před několika léty spojený se jménem Michael Janík. S Michaelem Janíkem hrál Mirek Paleček „pouhých 42 let“. Loňského roku se Mirek Paleček dožil neuvěřitelných 70 let a krom jiného si nadělil desku Ježkárny, protože jeho velkou láskou jsou písně Jaroslava Ježka s texty V+W. Již v této části reportáže je ale třeba vysvětlit její název. Měl jsem to štěstí, že vedle mě seděl Jiří Černý, který se 25. února dožil osmdesáti let. Před 48 roky zněla éterem rozhlasová relace 13 na houpačke, která byla připravována a moderována Jiřím Černým a jeho manželkou Mirkou. V té době dva mladíci hrající na Karlově mostě nahráli na šelakovou desku jednoduchou, ale krásnou písničku Hele, lidi. Deska se dostala na Houpačku a později slavná dvojice nastartovala dlouholetou kariéru. Na setkání nemohla píseň Hele, lidi chybět, stejně jako Prodavač limonád či Valčíček v lese. Potom již zněly převážně „ježkárný“ s doprovodem kytary. Další část setkání patřila plně jubilantovi. Jako gratulaci jsme si zazpívali Suchého Kamarády a publikum gratulovalo potleskem vestoje. Přizvaní gratulanti byli před Jiřím Černým utajeni a přicházeli postupně. Jako první zahrál dvě písně Jiří Dědeček, zejména jubilantovu oblíbenou Ségru. Chybět nemohla ani úžasná písničkářka Dáša Voňková, jejíž kariéru sleduje Jiří Černý od samého začátku. Muzikant a písničkář Petr Linhart je spojen zejména s legendární karlovarskou folkovou kapelou Čp. 8, jejímž protagonistou byl předčasně zesnulý Jára Ježek. V současnosti Petr Linhart vede kapelu Maje-rovy brzdové tabulky a vystupuje samostatně jako písničkář. V roce 2007 získal cenu Anděl za autorskou desku Sudeta. Petr Linhart má krásné a básnivě texty a ty zněly i na setkání k poctě Jiřího Černého. Posledním zpívajícím gratulantem byl James Harries, rodák z Manchesteru, který přes dvacet let žije u nás. James patří mezi výrazné autory, zpěváky a muzikanty, podobně jako například Justin Lavash. Jeho gratulace v češtině a především hudební projev jistě oslavence potěšily. Mluvená gratulace byla svěřena dvěma novinářským legendám Josefu Vlčkovi a Vojtěchu Lindauerovi. Oba pánové vzpomínali na léta v časopisu Rock and Pop, v jehož čele stál Jiří Černý. Zejména vzpomínali na noční fotbal s neviditelným míčem i neviditelným brankářem Jiřím Černým. Jako přání oba užíli název knihy E. R. Braithwaita (zfilmovaná v roce 1967). Myslím, že lepší přání nemohli svému učiteli říci.

Poslední část setkání tradičně patřila hercům a zpěvákům Semaforu v čele s Jiřím Suchým a Jitkou Molavcovou. Zněly písně ze hry Mizina číhá, která má v dubnu derniéru i z legendárního Čochtana, který se v upravené podobě hraje pod názvem Čochtánův divotvorný hrnec. Je úžasné, jak krásně zní i dnes melodie z tohoto amerického muzikálu, zpívané původně Soňou Červenou a Rudolfem Cortésem, později Evou Pilarovou a Waldemarem Matusškou. Lucie Černíková prokázala, že i ona ty krásné melodie velmi dobře zvládá. Hráčky na trombon, klarinet a saxofon – Magda Jedličková, Eliška Hurábová a Veronika Tichá – prokázaly, že jsou nejen dobré instrumentalistky, ale i vynikající vokalistky. K mé

radosti si Olina Patková „stříhla“ jen s Vladimírem Vandrovcem pár kainarovek a mě šel zase po zádech mráz. Páni hudební redaktoři a dramaturgové, proč si tohoto džezového zlata moc nevěšíte? Děláte velkou chybu. Jiří Suchý mi udělal radost svým Nevyplaceným blues a i závěrečným a capellovým přidavkem. Myslím, že pan Jiří Černý měl moc pěkný večer, stejně jako ti, kteří přišli.

Tomáš Pohl

JONÁŠ – JARO 2016

Protože předpokládám, že o oficiální části jarního setkání v sobotu 12. 3. 2016 bude informovat někdo povolanější, budu se věnovat pouze doplňující kulturní vložce. Ale nejdříve se musím zmínit o zaslouženém ocenění, kterého se dostalo Bohuslavu Širovi a Ivanu Kottovi, bez nichž by klub ani setkání nebylo takové, jaké jsou. Díky jim. Dle avizovaného programu zahájilo program trio učitelek Přelet MS (preletms.wz.cz), které ještě jako kvartet vystoupilo již na jarním srazu 2009. K jejich stručnému popisu, který byl ve Zpravodaji Jonáše číslo 6 ročníku 2008/2009, strana 5, není co dodat. Na jejich letošním vystoupení mě mj. zaujala hlavně úprava písně Šel tudy. . . , ale to již byl téměř závěr jejich vystoupení, na které navázal Mirek Paleček (mujweb.cz/mirekpalecek). Samozřejmě začal písní Hele, lidi, jejíž soukromou nahrávku přinesl s kolegou Michalem Janíkem před lety Jiřímu Černému, který ji zařadil do Houpačky – dokonce Mirek Paleček úvod i závěr tohoto rozhlasového pořadu s touto písní citoval zpaměti. (To už byla předzvěst blahopřání Jiřímu Černému.) Vzpomněl i na první vystoupení v Jonáš-klubu (tenkrát ještě Klubu spřízněných duší) na závěr roku 1968. Pak v rámci klubu vystoupil ještě několikrát – možná by to někdo spočítal, ale co s tou informací? Následující Valčíček byl patrně inspirován pohledem do sálu. Dále představil své album Ježkárný (více o něm v Jonáši č. 8, ročníku 2014/2015, strana 29), z něhož zahrál na ukázkou (spíše bych měl napsat na poslech) i několik písní. Kromě toho hrál i vlastní autorské skladby a mohu konstatovat, že jedinou skladbou, kterou jsem neznal, byl Silnej ročník pětáctýřicet (pokud se tak jmenuje). Nelze než potvrdit, že si stále udržuje kvalitní úroveň. Své vystoupení zakončil písňovou encyklopedií českého folku Každý je nějaký. O přestávkách prodal všechny své zásoby CD Ježkárný, takže přijde prodávat i na podzim.

Druhá část programu byla v programu nazvána Blahopřání Jiřímu Černému (25.2.1936) (www.nacerno.cz, www.jiri-cerny.wbs.cz). Jen pro informaci – k šedesátým narozeninám byl na jaře 1996 Sraz na Černo, kterého se zúčastnil i první z letošních oficiálních gratulantů Jiří Dědeček (www.dedecek.cz). Tentokrát přišel v klobouku, aby ho mohl posleze před jubilantem smeknout. Dalšími byli kolegové hudební publicisté Josef Vlček a Vojtěch Lindaur, dnes časopis Rock and all (www.rockandall.cz), písničkář Petr Linhart (byl také na jarním srazu v roce 2006) (www.petrlinhart.cz), Dáša Voňková (www.vonkova.cz), která za-

zpívala novou píseň bez mikrofonu, jen pro oslavence, který seděl v první řadě přímo před ní, a za zahraniční cizince James Harries (www.jamesharries.com). Myslím, že takové gratulanty může každý jen tiše závidět.

Závěrečná část již tradičně patřila souboru divadla Semafor, v první řadě Jitce Molavcové a Jiřímu Suchému, ale nelze opominout ani Lucii Černíkovou (lucie-cernikova.cz), Olinu Patkovou (olinapatkova.cz) a trio muzikantek Magdu Jedličkovou, Veroniku Tichou a Elišku Hurábovou – ať již jde o stránku vizuální, nebo jejich zpěv. Kapela byla samozřejmě také výborná. Na úvod zazpívali Jiří Suchý a Jitka Molavcová píseň ze hry Mizina číhá, která bude končit, neb Mizina (varyš, nevaryš) již (doufejme) nečíhá. Následovalo několik ukázek z Čochtanova divotvorného hrnce (pro ty, kteří nebyli na pátečním nebo jiném představení více v Informačním zpravodaj Jonáš této sezony číslo 5, strana 6 a číslo 6, také strana 6), kdy se k protagonistům připojila Lucie Černíková. Následující samostatný blok Oliny Patkové opět dokázal její kvality, ať již s kapelou, nebo pouze v duetu s kytaristou Vladimírem Vandrovcem. Následovala mj. vzpomínka na první setkání dvojice Suchý a Šlitr, Nevypalčený blues z Dobře placené procházky, připomínka zvláštního obalu desky Jonáš a doktor Matrace – kdo nemá desku, jeho replika je na 11 CD boxu Semafor, léta šedesátá, výtvarníci Pavel Brom a Milan Kopeřiva. K následující písni Jo, to jsem ještě žil připojím také osobní vzpomínku – někdy v roce 1969 jsem byl na představení Jonáše a doktora Matrace (jindy se to vlastně nehrálo) a po téhle písni byl takový aplaus, že se musela opakovat, jinak nebylo možné pokračovat. Skladbou Hojivá mast (jestli se nepletu, tak ze Zuzany v lázni) byl připomenut i Ferdinand Havlík. Na závěrečné Množení z Divotvorného hrnce se na podiu sešli všichni. K představení Čochtanův divotvorný hrnce mám jednu připomínku – doporučuji věnovat přednostně veškeré síly na převedení tohoto kusu na DVD.

Ačkoliv uvedená skladba byla závěrečná, následovaly ještě přídavky, tentokrát tři (!), jako obvykle a capella (vzdělanci a přítomní ví, o co jde).

Vladimír Chudomel, Ústí nad Labem

MICHAL PAVLATA

HEREC S HLASEM, KTERÝ SI NESPLETETE

Herec Michal Pavlata nedávno potěšil své příznivce vystoupením ve Všehnopárty Karla Šípa a tak jsme se měli na co těšit i my, návštěvníci nedělního matiné na Lávce. Jan Kerbr, příjemný obvyklý průvodce našich matiné, uvedl našeho hosta vyjmenováním celé řady jeho činností, což pan Pavlata hned vtipně komentoval, že tolik lidí kolem sebe nevidí. Svě životopisné vyprávění začal líčením přijímacích zkoušek na hereckou školu v Praze, kam ho nasměroval jeho otec. Ten s ním přijel i ke zkouškám a pomáhal mu při zkušebním dialogu. Výsledkem

v této etapě bylo, že by byli přijali spíše jeho otce, kdyby nebyl v poststudentském věku. Michal Pavlata se vrátil do svého tanvaldského gymnázia a po maturitě pak vystudoval DAMU, kde dnes učí. S nadsázkou ale říká, že on měl lepší pedagogy, než je on sám, ale se svými spolužáky že byli lepšími studenty, než jsou ti dnešní. Přitom mezi jeho žáky patří talentovaný Ivan Lupták či Igor Orozovič. Ze své pedagogické činnosti na DAMU prozradil, že jeho kolegyně Jaroslava Adamová si nebyla jistá talentem studenta Kluse. Svůj omyl ale přiznala a Tomáš Klus je opravdu dnes idolem dívek, jak předpokládal Michal Pavlata.

Rádi jsme si s ním pak připomněli jeho oblíbenou vzpomínku na mladou krásnou herečku Jaroslavu Obermaierovou, s níž chodil pět let, ale ona s ním jen tři (prostě si těch parohů nevyšiml). Později si uvědomil, že měl v jejím životě patrně číslo 3. Mezi jeho spolužáky byla i režisérka Lída Engelová, s kterou pak mnohokrát spolupracoval. Než šel na vojnu do AUSu, nastoupil do divadla v Kladně. Na vojně byl s Milanem Dufkem a Antonínem Hájkem z Rangers, s nimi se dostal k textařině.

O svém více jak dvacetiletém působení v divadle E. F. Buriana říká, že tam byl soubor výborných herců ve špatných inscenacích. Zejména špatně se zapomíná na léta hrůzovlády ředitele Mixy, který měl na dveřích své ředitelské kanceláře titul „Ředitel divadla národního umělce E. F. Buriana zasloužilý umělec Josef Mixa, člen činohry Národního divadla“. Naopak s úsměvem vzpomíná na dobu natáčení filmového trháku *Bylo čtvrt a bude půl*, kdy se objevovaly na divadle nápisy „Holky buší na vrata, hraje Míša Pavlata“. Zahrál si i v *Žertu*, toho si váží. Po emigraci jeho otce do Švýcarska, který teprve tam našel uplatnění pro své schopnosti a nadprůměrné jazykové vybavení, se už k větší roli ve filmu nedostal. Krátce hrál v Městských divadlech pražských, např. Starbucka v *Obchodníku s deštěm*, kterého hrál spíše jako kouzelníka Arnoštka než jako podmanivého ohnivého chlapa.

Rád připomíná své přátelství s hercem Ondřejem Vetchým („tu koženou bundu mám po něm, on do ní ztloustl“), který ho oslovuje „táto“. Za roli ve hře *Americký bizon* v Činoherním klubu byl oceněn cenou Sazky Zlatý Orfeus (cena za nejlepší herecký výkon českých a moravských divadel bez ohledu na žánr). Smál se, že do té doby byl člověkem bez ceny. Na cenu Thalie byl nominován za roli brutálního vyšetřovatele ve hře *Pan Polštář* – hrál ho jako Putina.

Poslední kapitolou, o které se mluvilo, byl samozřejmě dabing (někdy tu využil i svou znalost Mendělejevovy tabulky prvků). V současnosti pracuje nejraději v rozhlase. Rád vzpomíná na Hanu Kofránkovou. Jejich slavný pořad *Písničky pro Petra* a *Lucii* parodoval vtipně hlasem dědka Petra a babky Lucie. Taky jsme si rádi zavzpomínali a zasmáli se. Všechno se mi do příspěvku nevejde, třeba osud jeho bratra poslance Josefa Pavlaty, plány na film s režisérem Prušinovským. Nechci připomínat roky, kdy v hospodách s Jiřím Ornestem pozorovali, jak za okny zuří socialismus, ani jeho postup do alkoholové národní ligy. Závěrečné kouzlo s šálou ukončilo příjemné setkání s vtipným glosátorem Michalem Pavlatou a tím i celý jarní klubový sraz.

OPRAVÁŘKA POROUCHANÝCH KOTLŮ A BOLAVÝCH DUŠÍ

Repertoár Divadla Na Jezerce je od 17. března 2016 obohacen o další titul. Je jím veselohra **DĚDICOVÉ** od současného francouzského dramatika a scénáristy Alaina Kriefa nastudovaná režisérem Jurajem Herzem. Příběh o lidské chamtivosti a bezohlednosti je zasazen do domu smutku, odkud má být vypraven pohřeb fotografa Pascala, jemuž se stala osudnou rychlá jízda autem. Sem vstoupí Pascalovi starší sourozenci Colette a Paul a po zjištění, že jejich bratr nebyl se svojí partnerkou Florence ženat, rozhodnou se jeho byt vyblít s nenasytností hejna sarančat. Brzdit se je v tom snaží kamarád zesnulého Romain, ale nečekaný příchod mladé dívky Viviane nejen že vnese do bytu další zmatky, ale pozvolna odhalí, že Pascal nebyl takový vzorný svatoušek, jak by se na první pohled zdálo. Vyjde také najevo, že na stěně visící „dětská čmáranice“ má vysokou hodnotu, následkem čehož se Romain společně s oběma sourozenci a Viviane dohodnou na zničení náhodně nalezené Pascalovy závěti, což by znamenalo definitivní vyřazení Florence ze hry o dědictví. V reálném životě by tento podraz mohl snadno projít, zákony dramatu však mohou vytáhnout silnou zbraň, kterou je vyšší moc. Ta je v tomto případě zosobněna poruchou plynového kotle etážového topení, k jejímuž odstranění byl povolán servis. Ten se dostaví v podobě mladé, krásné, energické a výřečné dívky Alice, a výsledkem její návštěvy je nejen fungující kotel, ale také konec nekalých machinací povedeného čtyřlístku. Šikovná servismanka navíc přesvědčí Florence, že je zbytečně truchlit pro neupřímného záletníka, když se city a porozumění dají hledat i jinde, a to dokonce ve sféře ne zcela obvyklé.

Pokud jde o obsazení, měl pan režisér šťastnou ruku. Nepříliš férový přítel Romain je v podání Miroslava Etzlera lehce znuděný, ale i netrpělivý, a ve snaze o urychlení opravy kotle i patřičně nepříjemný. Měl možná v úmyslu zaujmout v Pascalově domácnosti kamarádovo místo, ale to mu překazil příchod oné hrabivé sourozenecké dvojice. Tu ztvárnili Martina Hudečková a Martin Sitta natolik věrohodně, že jim závěrečný krach jejich připravovaného podvodu jistě přeje celé hlediště. Zásadním vývojem prochází postava Florence velmi dobře vykreslená Terezou Němcovou. V úvodní části je tato mladá žena ponořena do upřímného žalu, posléze se snaží zachránit alespoň část svého majetku a po příchodu teatrálně vystupující egoistické Viviane (Denisa Pfauserová nebo Andrea Daňková) a jejím prohlášení, že jí Pascal slíbil manželství, dokonale vystřízliví. Jako skutečný deus ex machina tu zapůsobí opravářka Alice. Nejen že sleduje narůstající napětí v bytě, ale občas vstoupí do dění svými glosami a připomínkami, aby v závěru nalezením duplikátu závěti zachránila pro Florence její majetek a přivedla ji k poznání, že i tragická situace může mít perspektivní východisko. Této nelehké a nezvyklé role se výborně zhostila Kristýna Hrušínská, jejíž Alice má racionální přístup k problémům technickým i vztahovým, a vnáší tak do celého dění na scéně určitý řád a nadhled.

Ivan Kott

BÁJEČNÝ POTLACH S KIDEM

ПОСТА ЗАКЛАДАТЕЛŮМ

Nevím, je-li nutné psát, kdo to byl Kapitán Kid – snad tedy jen ve zkratce – občanským jménem Jaroslav Velinský, mimo jiné stál na počátcích Porty (www.portausti-festival.cz). S nápadem na takový festival přišel Ing. Jiří Šosvald (zvaný také westernový dědek) a Kid byl přizván jako znalec přes trampské sbory. Pro zájemce o počátky doporučuji spisek, který tito dva sepsali v roce 1990 k tehdy se blížícímu 25. výročí pod názvem O pravěku Porty, věnovaný prvním čtyřem ročníkům – pak už bylo všechno jinak.

V červnu 2012 byl jako úvodní program Porty Potlach s Kidem – bližší informace viz Jonáš č. 11+12, ročníku 2011/2012. Dnes, v roce 50. ročníku Porty, byl jeden z koncertů (neb jich je během roku více, vzhledem k té padesátce) nazvaný Báječný potlach s Kidem – na některých plakátech také s dovětkem Semafor na Portě, neb jedni z hostů na tomto koncertě byli Jiří Suchý a Jitka Molavcová. Pro ty, kteří se podivují nad touto sestavou (jsou-li tací) uvádím, že již v roce 1998 vydala firma Bonton album Kapitána Kida Zpověď unaveného clowna, na němž se zpěvem podíleli i Jitka Molavcová a Jiří Suchý – ten v případě písně George Formbyho Dědečkova noční košile i jako spoluautor textu. Kromě toho Jiří Suchý vystoupil na Portě společně s Kapitánem Kidem již v roce 2009. O tomto, ale nejen o tom, byla řeč i na vystoupení 29. února v Národním domě v Ústí nad Labem. Celý program byl už tradičně zahájen Vlajkou, poté uvedl Jiří Jandásek (mimo jiné starosta Tisé) skupinu Střepy (Světce) – pozor neplést se stejnojmennou skupinou z Jihlavy. Mimo jiné vzpomněli na situaci, kdy Kid získal v sedmdesátých letech autorskou Portu, ale nesměl ji převzít veřejně, tak ji převzal Čardáš z této skupiny. Pak již zcela zaplněný sál přivítal Jiřího Suchého – jako přivítání byl promítnut krátký (cca 20 vteřin) záznam jeho vystoupení s Kidem v roce 2009. Za klavírního doprovodu Jiřího Svobody zazpíval několik písní, většinou staršího data, nejprve sám, a pak přizval i Jitku Molavcovou. Jejím přičiněním došlo k historické události – pokud se nepletu, tak na koncertu Porty poprvé zazněl zvuk saxofonu a to v rock'n'rollové polce Lípa zelená. (Samozřejmě, že nejprve dle rady svých bývalých učitelů a kolegů E. Jegerova a F. Havlíka vyfoukla z nástroje pavouky.) Následoval zasloužený a neutuchající aplaus. Když potlesk „utuchl“, navázala dalšími písněmi za doprovodu klavíru. Na závěrečnou část přišel opět i Jiří Suchý a společně zůstali i na samozřejmě přidávky. Hlubokou vrásku zpíval i celý zaplněný sál. Po skončení jsem mluvil s některými diváky a vesměs vyslovovali obdiv k jejich elánu. Někteří je viděli po letech a někteří živě vůbec poprvé. Myslím, že největší ohlas měla píseň Jo, to jsem ještě žil.

Pro doplnění ještě musím uvést, že v průběhu jejich vystoupení přišla i skupina Bob a Bobci, aby doprovodila Jitku Molavcovou v Kidově písni Výlet s panem Goddardem – jest i na výše zmíněném albu.

Po přestávce se sám uvedl Jiří Jandásek, tedy uvedl skupinu Riding Hoppers, jejímž je členem. Skupinu tvoří členové bývalých skupin Bluegrass Hoppers a Riders – z toho vlastně vzešel i název. Jako host s nimi vystupuje i Robert Moucha.

Během jejich vystoupení byla další obrazová a zvuková projekce – nejdříve záznam rozhovoru redaktora Jana Stuchlíka (tehdy ČsT) s Kidem z roku 1990, pak byl krátce připomenut již zmíněný Jiří Šosvald na záznamu z konce šedesátých let a z let devadesátých ještě další, kteří se o Portu zasloužili – Zbyněk Jelínek, Zdeněk Friedl a Zdeněk Lukášek. Na závěrečnou část programu přišla opět skupina Bob a Bobci (www.bobabobci.cz), kteří kromě dalších písní kapitána Kida doprovodili i Vladku Velinskou v Kidově písni Šlajfka pro štěstí. No, to se ví, že na závěr musela zaznít opět Kidova píseň a co jiného by to mělo být, než No to se ví, zase se sejdem.

Vladimír Chudomel, Ústí nad Labem

NÁDHERNÝ KONCERT VE SNĚŽNÉM VEČERU

Název komorního pěveckého sboru CANTICORUM IUBILO byl na pódiu Faustova domu vysloven dvakrát. Poprvé to bylo na večeru s předsedou Akademie věd ČR prof. Jiřím Drahošem, protože on i průvodkyně oním večerem Radka Hrdinová v tomto sboru zpívají. Druhá zmínka padla na prvním programu letošního roku 6. ledna, kdy nám stejná průvodkyně Radka představila skvělého tenoristu a úžasného člověka Aleše Brisceina. Tehdy jsme byli v závěru informování o tom, že sbor pořádá koncert v den s mimořádným datem – 29. února – a jedním z účinkujících sólistů bude právě pan Briscein. Ještě bych připomněl, že náš host tehdy přijel do Faustova domu rovnou ze zkoušky na Evžena Oněgina konané v Berlíně, a od té cesty ho neodradilo ani velmi špatné počasí s hustým sněžením.

V pondělí 29. února bylo počasí podobné tomu z prvního lednového týdne, jen ten padající sníh byl o poznání mokřejší, takže cesta od stanice tramvaje k budově HAMU, kde sbor Canticorum iubilo koncert duchovní hudby pořádal, by se lépe absolvovala v holinkách než v polobotkách či jiné společenské obuvi, nutné pro vstup do sálu Martinů, navzdory nepřízní počasí zcela zaplněnému.

V první polovině koncertu zazněla Messe de requiem op. 48 pro sopránové a barytonové sólo, smíšený sbor a varhany. Autorem této sedmivěté skladby je významný francouzský skladatel Gabriel Fauré (1845–1924), s nímž se publikum setkalo ještě po přestávce díky duchovní písni pro smíšený sbor a varhany nazvané Cantique de Jean Racine. Sólisty v úvodním requiem byli Kristýna Kůstková a Peter Paleček.

Druhou polovinu večera zahájily dvě skladby pro varhany, jejichž autory byli Faurého souputníci Louis Victor Jules Vierne (1870–1937) a Albert Jean Charles-Marie Widor (1844–1937). Závěrečným bodem programu pak byl Otčenáš od Leoše Janáčka (1854–1928), což je kantáta pro tenorové sólo, smíšený sbor, harfu a varhany. Těžký tenorový part zpíval pochopitelně Aleš Briscein, na harfu hrála Hana Müllerová a varhany měl po celý večer v péči vynikající český varhaník Přemysl Kšica (*1981). Dirigentem koncertu byl Oliver Dohnányi, věnující se především opernímu dirigování, pod jehož vedením odvedl sbor Canticorum iubilo

perfektní výkon. Je obdivuhodné, na jaké úrovni dokáže toto společenství nadšenců věnujících se náročnému koníčku vedle své profese, obtížné party zvládat.

Když jsem po koncertu měl možnost chvíli hovořit s Alešem Brisceinem, připomněl jsem mu, že panuje podobné počasí, jako když jel za námi do Faustova domu z Berlína. A jeho odpověď? „Odkud myslíte, že jsem přijel dneska?“

Ivan Kott

ZUZANA STIVÍNOVÁ

ZPÍVÁ SONGY KURTA WEILLA

Jedná se o Zuzanu Stivínovou mladší, kterou známe z představení Dobře placené procházky v Národním divadle, muzikálu Kabaret v Divadle Na zábradlí či Havlova Odcházení v divadle Archa. Jihočeská filharmonie v Č. Budějovicích pod vedením Jana Talicha koncertně provedla pořad kabaretních sestav Kurta Weilla. Čistě orchestrální byly dvě velké svity z Weillovy hudby ke hrám Bertholda Brechta Vzestup a pád města Mahagony a Třígrošové opery. Zuzana Stivínová za doprovodu klavíristy Petra Beneše a Jihočeské filharmonie posílené o jazzovou sekci zazpívala šest Weillových písní, z toho anglicky Alabama Song, Speak Low, September Song, Ballad of the Soldier's Wife a Surabaya Johnny, a česky samozřejmě Mackie Messera s textem Jiřího Suchého. Její velmi profesionální a temperamentní výkon včetně působením v New Yorku vybroušené angličtiny byl publikem v plném divadelním sále budějovického Metropolu náležitě oceněn. Vzhledem k tomu, že i tento koncert natáčela Česká televize, se zde nabízí zajímavé srovnání s tím, jak poctu Kurtu Weillovi pojal Jiří Suchý ve svém semaforickém Koncertu o čtyřech kapitolách v říjnu loňského roku.

Jiří Fošum

DO ŘÍMA PŘES REJDIŠTĚ

Divadlo Na Rejdišti patřící Pražské konzervatoři uvádí několik zajímavých titulů. Jedním z nich je muzikál V ŘÍMĚ NA PLACE BYLA LEGRACE aneb CHUDÁK PSEUDOLUS. V originále se hra jmenuje A Funny Thing Happend on the Way to the Forum, na Brodway byla poprvé uvedena v roce 1962 a trio jejích autorů – Burt Shevelove, Larry Gelbart a Stephen Sondheim – čerpalo námět z komedie, jejímž autorem byl Titus Maccius Plautus žijící v letech 254–184 před „narozením našeho letopočtu“, jak kdysi na jedné z forbín říkal Jan Werich. Toho tu nepřipomínám náhodně, protože to byl on, kdo texty písní tohoto muzikálu přebásnil do češtiny, přičemž o překlad libreta se postarala jeho dcera Jana. K uvedení na české scéně došlo v Divadle ABC v roce 1968 v režii Karla Svobody a se Stanislavem Fišerem v hlavní roli.

Toto studentské představení režirované Lumírem Olšovským mělo premiéru 27. listopadu 2015. V choreografii Denisy Kubášové a hudebním nastudování Kristýny Brachtlové a Svatopluka Kůrky tančí a zpívá více než desítka studentů za doprovodu šestičlenné kapely. Představení nabízí typickou lehce bláznivou komedii plnou záměn, blafování mazaného Pseudola a scének parodujících vojenský drill, přičemž závěrečné překvapivé zjištění je klíčem k happyendu.

Informace o programu divadla a ostatních uváděných hrách najdete na adrese www.divadlokonzervatore.cz.

Ivan Kott

P. S.:

Slavnostní předávání cen Thalie 2015 v Národním divadle bylo zahájeno zpěvem a tancem mladých lidí v kostýmech ve stylu starého Říma. Pokud jste se dívali, tak vezte, že to byla právě ona parta nadšených konzervatoristů z výše zmíněné hry.

PRAVDIVÁ ZPRÁVA O JEDNOM SVĚTĚ

FESTIVAL DOKUMENTÁRNÍCH FILMŮ O LIDSKÝCH PRÁVECH
JEDEN SVĚT V T. 17.–20. 3. 2016

Mám kamaráda. Léta jsme spolu seděli v kabinetě, jezdili s žáky na hory, na kola a na řeky. Oba jsme učili dějepis a oba si vymýšleli, jak ho učit tak, aby to bylo zajímavé. Kamarád začal využívat dokumentární filmy. V době, kdy už jsem s ním v kabinetě neseděl, rozjel práci s dokumenty ve velkém. Už pátý rok se díky jemu v T. uskutečňuje festival dokumentárních filmů Jeden svět, který začíná v Praze a pak putuje do regionů. Kamarád si na začátku vzal do týmu několik mladých dívek, většinou bývalých žákyň. Ty už dnes festival téměř převzaly, on si drží jen dopolední promítání pro školy. Mě přibírají na různá úvodní slova, zdravice hostům a částečně na vedení besed. Letos jsem tak mohl vidět a Jonášům můžu doporučit film Filipa Remundy Blízký daleký východ o současné situaci na Ukrajině, americký dokument Pomozte najít Sunila Tripathiho o nezodpovědnosti novinářů, ukrajinský snímek Zajatci, z něhož vyplývá, že demonstrace na Majdanu zachránil jediný člověk s jediným samopalem, a tři krátké filmy určené pro I. stupeň základních škol.

To byl poslední zážitek a jím začnu. Šlo o krátkometrážní holandské snímky Nejsem z cukru (o holčičce, která se chce zbavit nadváhy), Rok bez rodičů (o syrském chlapci čekajícím v Holandsku na své rodiče) a Dům plný snů (o mentálně postižených žijících v jednom domě). Udělalo na mě dojem, jak velkoryse se v Holandsku řeší sociální věci; od problému jedné dívky přes umístění uprchlíků po péči o mentálně postižené.

Nejsilnější z toho mála, co jsem stihnul, byly oba dokumenty z Ukrajiny. Zvláště proto, že už před dvěma lety jsme ve stejné sestavě a na stejném místě (v hudebním oddělení knihovny) absolvovali promítání syrových záběrů z Majdanu nazvaných Dělo tak bylo. Tehdy následovala beseda s Michaelem

Kocábem, při níž se z publika ozývaly hlasy zpochybňující majdanské protesty. Hlasy byly celkem dva, ale neodbytné. Škoda, že páni nepřišli tentokrát. Film Zajatci totiž přináší svědectví veterána z Afghánistánu, který se ujal jediného samopalu v řadách demonstřujících. Malé množství nábojů mu znemožňovalo využít ho více, proto se soustředil na to, aby zjistil, kdo vojákům velí, a na to, aby vytvořil dojem, že demonstranti mají zbraní více. Přiznal, že zastřelil oba velitele vládní jednotky, a dál střílel jen do úrovně kolen. Stačilo to na to, aby jednotka ustoupila a byla stažena.

Skutečná postava veterána mi připomněla příběh z Jevtušenkova románu Neumírej před smrtí. Jeho hrdinou je bývalý fotbalista, kdysi populární, nyní v ústraní, který v rozhodujících chvílích kremelského puče v srpnu 1991 oblékne dres od Pelého a ve žlutém s číslem 10 na zádech se přidá k obráncům na barikádách. To si Jevtušenko vymyslel. Ukrajinský režisér Volodymyr Tychyj však natočil skutečné svědectví a já věřím, že přes patetičnost hodnou hollywoodského velkofilmu (v hlavní roli Bruce Willis), je pravdivé. Po filmu jsme besedovali s Jaromírem Štětinou, který na Majdanu byl osobně, a on označil film za výborný. Remunda to viděl jinak, na Ukrajinu se dostal rok po Majdanu, snažil se však projet celou zemí a mluvit s co nejvíce lidmi, aby získal různé pohledy. Rozhodně jsou to pohledy zajímavé.

Zbývá Sunil Tripathi, novinářskou nezodpovědností označovaný za teroristu z Bostonského Maratonu, a následná beseda s Erikem Taberym, kterou vedl Jan Kurka z občanského sdružení Téma dne. Taberyho mám rád, a tak jsem mu při předání drobných dárků z města T. vyprávěl, jak si neobvyklé jméno Erik Tabery pamatují od svých jedenácti let z plakátu na film Kvočny a král, jak jsem získal základní dětskou orientaci v českých dějinách prostřednictvím dvojrole jeho dědečka ve filmech Jan Hus a Jan Žižka (Zdeněk Štěpánek hrál oba pány), další dvojrole jeho strýčka ve Dnech zrady a Sokolovu (Martin Štěpánek hrál nejprve bezejmenného čs. vojáka pronásledujícího Henleinovce a potom Otakara Jaroše) a nakonec dvou záporných rolí jeho mladšího strýčka (Petr Štěpánek mi pokazil seriál Kamarádi rolí pionýrského vedoucího a dorazil to básníkem Pavlem Danešem v majoru Zemanovi). Nebýt rodiny Štěpánků, možná by mě nebavil dějepis natolik, abych ho nechtěl jednou učit, tím pádem bych se nepotkal s kamarádem, který do T. přivedl festival Jeden svět, a ve finále by nebylo toto psaní.

Milan Zeibert

CO POSLOUCHÁ A CO POUŠTÍ

JIŘÍ ČERNÝ DEN PŘED SVÝMI OSMDESÁTINAMI

ROCKOVÁNÍ S JIŘÍM ČERNÝM, HUDEBNÍ KLUB BÉČKO V T., 24. 2. 2016

Byla to hezká náhoda, že nám letos poslechový pořad Jiřího Černého vyšel na den před jeho narozeninami. J. Č. dopředu vzkázal, že nemáme chystat žádné oslavy a jako vždycky přijel sám, vlastním vozem a jen půlhodiny před začátkem.

Publikum disciplinovaně uposlechl, zato se dostavilo snad v nejvyšší počtu za všechna ta léta, co k nám jezdí. Oproti jiným místům v republice to není až tak dlouho; první Rockování nebo Antidiskotéku zažil klub na Hájku někdy v roce 1983 nebo 1984. Tehdy byly důvody návštěvy jasné: slyšet, co se jinde nepouští a neříká. Po roce 1989 se zdálo, že poslechové pořady ztratí význam. Muzika se hrnula ze všech stran, psát a mluvit si mohl každý, co chtěl. Přesto Jiřímu Černému zůstávali posluchači, kteří chtěli vědět, co si poslouchá on. Zdá se, že jich – alespoň u nás v T. – navzdory jeho věku, přibývá. Nemůžu mluvit za všechny, ale počítám, že kdo důvěřoval vkusu Jiřího Černého před lety, spoléhá na něj dodnes víc, než na jiné informace, byť je jich tolik. (Možná právě proto, že je jich tolik.) A tak předávám dál, co koncem února znělo naším Běčkem: Buddy Guy, Glen Hansard, Ed Sheeran, Korben Dallas, Zaz a Charles Aznavour, Nick Drake, Petr Linhart, Keith Richards, David Bowie, David Gilmour, Jack White, Robert Plant, James Harries, Nina Simone a polozapomenutý Nick Drake ještě jednou. Ti, kteří byli na jarním srazu, kam přišli J. Č. popřát muzikanti vybraní Ivanem Kottem, si jistě všimli, že jediné dva domácí zástupce z Černého hvězdné sestavy (Petra Linharta a v Čechách žijícího Angličana Jamese Harriese) přivedl do Salesiánského divadla i Ivan. Dášu Voňkovou, další Ivanův narozeninový dárek, pouštěl J. Č. ve svém rozhlasovém pořadu Klub osamělých srdcí Sgt. Peře v pondělí před jonáším srazem. Jiřího Dědečka, který část srazu věnovanou J. Č. zahajoval, zahrál v Seržantovi na konci ledna. Z výčtu jasně vyplývá, že při výběru gratulantů pro JČ měl stejně starý jubilant Ivan Kott ve všech případech šťastnou ruku.

Milan Zeibert

KNIŽNÍ NABÍDKA

DALŠÍ KRÁSNÉ ČTENÍ

Nakladatelství Mladá fronta pokračuje ve vydávání díla Bohumila Hrabala svazkem číslo 4 nazvaným **Rukověť pábitelského učně – texty z časů normalizace**. Jedná se o autorovu povídkovou tvorbu a jsou zde zařazeny knižní soubory Slavnosti sněženek, Krasosmutnění, Harlekýnovy miliony a všechny zásadní krátké prozaické texty ze 70. let shrnuté pod název Polámaný orchestrion, kde najdeme tituly *Družička*, *Sešitek nerozlišující pozornosti*, *Autíčko*, *Dandy v montérkách*, *Imaginární rozhovor*, *Moje Libeň* a *Kdo jsem*. Navzdory cenzurnímu tlaku se tu Hrabal projevuje jako výsostný stylista a strhující vypravěč zavádějící čtenáře ve vzpomínkách do okolí Nymburku a Kerska.

Editoři Václav Kadlec a Jiří Pelán opatřili svazek opět obsáhlým poznámkovým aparátem s údaji o předchozích vydáních jednotlivých textů, vysvětlivkami, odkazy na recenze, rozборы a studie, doplněné kratšími i delšími ukázkami některých důležitých hodnotících textů. V poznámkách ke knize Harlekýnovy miliony najdeme také seznam rolí, které v nymburském divadelním spolku Hálek sehrála

paní Marie Hrabalová, což je údaj velmi zajímavý. Od března 1920 do prosince 1943 jich bylo celkem 124. Domnívám se, že by to nebyl zanedbatelný počet ani v profesionálním divadle. Navíc si po jedenáctileté pauze paní Hrabalová ještě zahrála v roce 1954 paní Higinsovou v Shawově Pygmalionu.

Jako předmluva nazvaná *Vzpomínka je druhá přirozenost* je v knize použit úryvek z monografie Radko Pytlíka *Bohumil Hrabal* vydané v roce 1990. Svazek má celkem 529 stran, z čehož vlastnímu Hrabalovu textu jich patří 482.

Ivan Kott

VÝSTAVY

Galerie hlavního města Prahy

Dům U Kamenného zvonu, Staroměstské náměstí 13, Praha 1

19. února – 17. července 2016

DAVID CRONENBERG – EVOLUTION

Dům fotografie, Revoluční 1006/5, Praha 1

16. února – 8. května 2016

ANDREAS GROLL – NEZNÁMÝ FOTOGRAF

Galerie Smečky

Ve Smečkách 24, Praha 1

9. března – 9. dubna 2016

PAVEL HOLEKA – Básně psané papírem

Museum Kampa

U Sovových mlýnů 2, Praha 1

8. února – 22. května 2016

FRANTIŠEK KUPKA – VANOUCÍ MODŘE

8. února – 31. května 2016

KAREL MALICH – NOVÉ OBJEVENÝ

27. února – 15. května 2016

KAREL TRINKEWITZ

Galerie Lazarská

Lazarská 7, Praha 1

22. března – 15. dubna 2016

FRANTIŠEK TICHÝ – kresby, grafika

MARTIN PATŘIČNÝ zve na svoji výstavu DŘEVO

galerie VOŠUP a SUPŠ Praha 3, Žižkovo náměstí 1300

13. dubna – 20. června 2016

www.patricny.com

DOPORUČUJEME

ROŠTA ČAPEK OPĚT ZVE

V pondělí 2. května 2016 se v hotelu Pyramida, sál Dlabáčov (Břevnov, Bělohorská 24), koná koncert, na němž vystoupí američtí hudebníci z Tennessee **Steve Kaufman** a **Gary „Biscuit“ Davis**. Jako předkapela se zde představí **Prague Ukulele Band**.

Steve Kaufman je dnes již kytarovou legendou. Jako jediný v historii se stal trojnásobným vítězem Národního mistrovství ve flatpickingu. Koncertuje a vyučuje po celém světě a jeho repertoár zahrnuje mnoho hudebních stylů – bluegrass, swing, irskou hudbu, folk a country klasiku. Již 20 let pořádá v Maryville, Tennessee, bluegrassový a oldtime workshop, který je bezkonkurenčně největší na světě. Vydal několik desítek instruktážních CD, DVD a škol hry na různé strunné nástroje.

Gary „Biscuit“ Davis je excelentní banjista a skvělý showman. Již od roku 2002 vede kapelu jedné z nejpobulárnějších country zpěvaček Dolly Parton, produkoval i její bluegrassové album Halos & Horns. Je trojnásobným vítězem Národního mistrovství o nejlepšího hráče na bluegrassové banjo.

Prague Ukulele Band založený v Praze roku 2012 je složen z deseti hráčů využívajících jak tradiční typy ukulele (sopranové, koncertní, tenorové, barytonové), tak jejich odvozené varianty (sopranino, basové ukulele, guitalele, banjolele). Drnkací nástroje jsou doprovázeny zpěvem (často sborovým) a v některých skladbách i foukací harmonikou. PUB vystupuje společně s japonským ženským pěveckým triem Tři bílé vrány.

Další informace a hudební ukázky na www.capek.us.

– tt

NA ZÁVĚR DUBNA MEZINÁRODNÍ DEN JAZZUwww.jazzdock.cz

Březnový program Jazz Docku pro mne začal v neděli 6. 3. koncertem Jitky Vrbové a na něj navazující kapelou Swingfonix s další skvělou zpěvačkou, Petrou Ernyei. Hned následující den jsem si nenechal ujít rodinné vystoupení Wilkinsových, když v Praze často pobývající vynikající americký klavírista Skip pozval

svého syna saxofonistu Dana, aby zde s přispěním tuzemských muzikantů natočili své nové album. Jak to dopadlo, na to se Skipa zeptám v květnu v divadle Semafor, kde bude hrát s kontrabasistou Františkem Uhlířem a bubeníkem Jaromírem Helešicem. Výborné také bylo vystoupení kvarteta Ogari vedeného Lubošem Novavicou, které zpestřila svým zpívaným i mluveným vstupem Ester Kočičková. Hodně zvědavosti ve mně vzbudil program posledního březnového dne nazvaný Pocta Zuzaně Navarové a mohu konstatovat, že výsledek předčil mé očekávání. Sympatická brněnská konzervatoristka Kateřina Reichová za doprovodu pětice mladých výborných, občas i zpívajících, instrumentalistů přednesla program písní ze Zuzanina repertoáru. Je výborné, že k tomuto projektu byl přizván i někdejší Zuzanin hudební partner Iván Gutiérrez, aby si s Kateřinou zazpíval něco z repertoáru skupiny Tres. Došlo i na píseň, kterou Zuzana tehdy v první polovině 90. let s Ivánem nacvičila a on ji dodnes rád zpívá. Jsou to semaforští Toulaví zpěváci, publikem přijatí – stejně jako ostatní repertoár – s velkým ohlasem. Kateřinu a její spoluhráče je nutno pochválit za citlivý a hudebně uměřený přístup k celému tématu, jehož smyslem je připomenout ony krásné písně bez snahy o jakékoli prosazování vlastních ambicí.

Duben nabídne především ve dnech 16.–19. 4. malý klavírní festival nazvaný Piano Days, kde se představí přední světoví jazzoví klavíristé se svými skupinami. Po delší pauze se tu objeví vynikající český hráč na varhany Ondřej Pivec a vedle něj i další naši výborní muzikanti, například trio Markéty Zdeňkové, klavírista Vít Kříšťan, saxofonista Rošťa Fraš nebo trio Martina Brunnera. Určitě si nenechám ujít duo zpívajících violoncellistek Tara Fuki nebo Katku Garcia v projektu Kon Sira. Poslední den měsíce se tu uskuteční v rámci Mezinárodního dne jazzu několik koncertů přenášných v přímém přenosu rozhlasem.

Ivan Kott

METRONOM UDÁ TAKT

Parta, pořádající v Praze již řadu let hudební festival United Islands se rozhodla obohatit zdejší hudební život o festival další. Ten se bude jmenovat Metronom a s festivalem ostrovním se prolne ve dnech 26. a 27. června 2016. Místem konání bude holešovické Výstaviště nepatřící už Inchebě, ale městu Praha, která by tu ráda oživila kulturní život.

Hlavní hvězdou festivalu bude americký punk rockový zpěvák Iggy Pop a dále britské skupiny Foals a The Kooks. Vystoupí tu samozřejmě řada dalších hudebníků domácích i zahraničních, mezi nimiž se objeví také česko-americký baskytarista a skladatel Ivan Král společně s Jiřím Suchým. Nebude to jejich první spolupráce, protože už v roce 1997 spolu napsali jednu vánoční písničku na album, o jehož dramaturgii se postaral právě Ivan.

Další informace o festivalu najdete na www.metronomfestival.cz.

TŘI ALBA HODNÁ VAŠÍ POZORNOSTI

Vydavatelství Radioservis významně obohatilo dokumentaci naší jazzrockové scény 70. a 80. let minulého století a zároveň tím zvědavé posluchače nasměrovalo k pátrání po přesahu oné éry do současnosti. Tím důležitým počinem je vydání alba JAZZ FRAGMENT PRAHA NA VLNÁCH ČESKÉHO ROZHLASU, takže vedle zvukových připomínek kapel Impuls, Energit, Mahagon a Combo FH vydaných v roce 2009 v Indies Happy Trails, tu je další materiál pro archivy příznivců této hudby.

Na internetu se lze mimo jiné dozvědět, že: „Skupina Jazz Fragment Praha je čtyřicet let stálíci české jazzové scény. V roce 1975 ji založili klavírista Aleš Faix (nar. 1956) a houslista Milan Pěkný (1953) jako českou odpověď na tehdy zcela průkopnickou jazzrockovou fúzi Mahavishnu Orchestra. Následovalo dvouleté období hledání a na Pražských jazzových dnech 1977 již soubor zaujal originálním souzvukem elektrifikovaných houslí, flétny a klavíru nad jazzrockovou rytmikou.“

A právě z roku 1977 pocházejí dvě nejstarší nahrávky z deseti zařazených na albu Radioservisu, zatímco nejmladší nazvaná *Vilma* byla natočena v roce 1987. Pro pořádek je ještě nutno dodat, že jedna z nahrávek nepochází z rozhlasového archivu, *Dáma se psem* vyšla v roce 1981 na singlu Supraphonu.

Vedle dvou již zmíněných zakladatelů kapely se na albu představuje celá plejáda dalších muzikantů. Je to především další houslista Jiří Holec, flétnisté Michal Tichý a Jiří Šlihán, baskytaristé Vít Musil, Jan Střížovský a Přemysl Faulkner a bubeníci Petr Reiterman, Michal Bartoš a Michal Kalvinský. V jedné skladbě hraje na basklarinet Eduard Kuhn, spolupracující s Faixem ještě v jiné kapele, ale o tom až později. Autorem všech zařazených skladeb je Aleš Faix s výjimkou *Větrolamu*, který vznikl ve spolupráci s Michalem Tichým hrajícím zde na okarínu a zpracovávajícím folklorní motiv. Jinak je ale hudba kapely postavena na perfektních Faixových klávesách hrajících v úžasné symbióze s houslemi a flétnami, to vše podepřeno kvalitní rytmikou. Ke všem skladbám napsal do bookletu plného archivních fotografií Aleš Faix komentář doplněný o údaje z historie kapely. K té patří i to, že v roce 1987 vydala u Supraphonu album *Anakonda* a o pět let později v Pantonu CD *Otevřený dopis*.

Současnou tvorbu kapely najdeme na albu RIDING A TIGER / JÍZDA NA TYGRU z roku 2012 s třinácti skladbami, jejichž autory jsou na albu hrající Aleš Faix, Milan Pěkný a Jaroslav Šolc, k nimž se připojuje Vít Musil, baskytarista z rozhlasových nahrávek, autor svižné skladby *Full Speed Ahead!*. Album otevírá Faixova *Overture* připomínající klasickou sonatinu, když ke klasice se hlásí i Faixův a Šolcův *Vivat Rachmaninoff* a především skladba *Baroque Meditation*. Jejím autorem je Milan Pěkný, někdejší člen Barock Jazz Quintetu, jehož devadesátivtřetinovým houslovým sólem skladba začíná. Celé album je postaveno na mnohaletým společným hraním propracované perfektní souhře kláves, flétny a houslí, podporované rytmikou dvou hostujících zkušených muzikantů. Na bezpražcovou basu tu hraje Pavel J. Ryba a na bicí Jaromír Helešic; jako speciální host tu je Jan Faix, hrající na syntezátor v úvodní skladbě. Poslech tohoto alba

je skutečně úžasným zážitkem a je také pozvánkou k návštěvě některého koncertu Jazz Fragmentu. Ten v současné době hraje v obsazení: Aleš Faix (klávesy), Milan Pěkný (housle), Jiří Šilhán (flétna), Petr Reiterman (bicí) a Irena Kousalová (zpěv).

Tady ovšem výčet aktivit hudebního nadšence Aleš Faixe nekončí. Když si s Jazz Fragmentem v roce 1978 zahrál Eduard Kuhn na elektrifikovaný basklarinet, zalíbil se Alešovi zvuk tohoto nástroje natolik, že sestavil další kapelu jménem Plástev, v níž vedle něj a Eduarda hráli flétnista Jiří Šilhán, basista Jan Střížovský a bubeník Ivo Kalvínský. Bylo to další obohacení pražského jazzového světa, ale kapela pro nedostatek času svých členů přestala v roce 1986 hrát. Když se v roce 2011 všichni sešli na Alešových narozeninách, dohodli se na obnově společného hraní a výsledkem je vedle řady koncertů také album nazvané SVĚTLO NA ZAČÁTKU TUNELU nahrané v březnu 2013 v kostele sv. Vavřince na Malé Straně. Je na něm dvanáct skladeb, z nichž úvodní *Sporýš* je tu dvakrát – nejprve v současné nahrávce a na závěr alba v jazzrockové až freejazzové verzi, což je rozhlasový snímek z roku 1980. Deset titulů zkomponoval Aleš, takže je hlavním autorem, stejně jako pro repertoár Fragmentu, ale díky jedné změně v nástrojovém obsazení se zvuk obou kapel zřetelně odlišuje. Tou změnou je náhrada houslí Eduardovým basklarinetem a altsaxofonem, čímž dochází k posunu od „francouzského šarmu“, jak označil dojem z poslechu Jazz Fragmentu publicista Z. K. Slabý, ke zvuku novému, silně ovlivněnému Eduardovou virtuozní hrou na oba plátkové nástroje.

Na obalu alba Plástev najdeme vedle důležitých informací o historii a současnosti kapely i snímky všech členů z prvního období jejího působení, a vedle toho snímek současný. Barva vlasů se sice po těch letech poněkud změnila, ale míra nadšení pro hudbu spíše vzrostla, jak se lze přesvědčit na koncertech. Ten nejbližší Plástev odehraje 20. dubna v hudebním klubu Mandragora v Korunní ulici číslo 16.

Ivan Kott

Městská knihovna, Mariánské náměstí 1, Praha 1

Velký sál

14. 4. 19,00 Jak básníci čekají na zázrak

17. 4. 16,30 Pod pařížskou dlažbou – žáci a učitelé

Francouzského lycea v Praze

20. 4. 19,30 Ondřej Havelka & Melody Makers – Pocta Jiřímu Traxlerovi

Malý sál

11. 4. 19,00 Jethro Tull – poslechový pořad Jiřího Černého

18. 4. 17,00 Tintoreto Il Furioso – zběsilý malíř pozdní renesance

27. 3. 17,00 Společnost bratří Čapků – literárně-dramatický pořad

Zářivé hlubiny

28. 3. 17,00 Karel IV. – jeho osobnost a doba ve světle hvězd